

ИДЕЕН ПРОЕКТ ЗА ВИДЕОКЛИП НА ТЕМА: БЛАГОСЪСТОЯНИЕ

**Бедността в България през фокуса на
статистиката: една история за надежда и
преодоляване**

Отбор: OLD-STARS

Професионална гимназия по икономика - Шумен

Симона Колева
Ростислав Димитров
Антония Андонова
Ученици от 12 клас

Категория А
Ментор: Ирина Илиева

Какво е бедност?

Понятието бедност обозначава липсата на достатъчно благосъстояние. Бедността е социален проблем, който оказва негативно влияние както върху доходите и материалното благосъстояние на населението, така и върху качеството на човешкия капитал и възможността за активно включване в обществото. Бедността е морален проблем, защото поставя на изпитание човешката съпричасност. Бедността е и обществен проблем, защото създава полюси в обществото.

Преодоляването на бедността е една от целите на хилядолетието!

Как се измерва бедността?

В рамките на ЕС е прието делът на бедните лица да се измерва посредством линия на бедност. Нейният размер се определя ежегодно в зависимост от промяната на доходите в цялото общество.

Бедността, която НСИ изчислява, е относителна, а самата линия се определя като 60% от медианния общ доход. Това е доходът, който разделя домакинствата на две части – половината домакинства получават повече от него, а другата половина – по-малко. Покачването на линията на бедността е всъщност положителен феномен, защото отразява подобряващото се благосъстояние на домакинствата.

Теза:

Чрез една малка история, подкрепена със статистически данни, ще докажем, че намереният и подкрепен път за реализация е най-силният фактор за избягване или излизане от капана на бедността. А подадената в критичен момент ръка, може да направи предприемчивия човек успешен и полезен - за себе си и за обществото.

Нашата история

Кадри от красивата българска природа, работещи предприятия и зелени поля изпълват екрана. В забързано темпо се виждат хора, които усилено работят на полето. Появява се млад мъж, Ростислав, на екрана. Той е земеделец и се сблъсква с трудности, за да се справи с бедността. Обработва земята със стария си трактор, с който отново има проблеми. Той прави опити да поправи трактора си, но неуспешно. Няма нужните средства, а сезонът тече... Глас зад кадър представя данни за икономическия растеж, доходите и потреблението в България, но тя е една от най-бедните страни в ЕС.

Изморен от дългия ден, той се прибира вкъщи, сядна на дивана и пуска телевизора. На екрана се появява водещата Антония, която представя статистически данни свързани с проблемите за бедността в България. Ростислав изглежда отегчен и отчаян.

На следващия ден той среща Симона – представител на неправителствена организация. Той споделя проблемите си с нея и тя му предлага помощ, за да участва в Европейска програма за финансиране на земеделските производители. След кратки преговори Ростислав приема помощта и използва парите, за да закупи нужната му земеделска техника и да увеличи добива от земята си.

Ростислав продължава да инвестира в бизнеса си, осигурил е работа на други хора и се любува на богатата реколта. Той стига до заключението, че пътят към успешния бизнес изисква и опазване на околната среда. Затова се включва в инициативи за защита на природата и засаждане на дървета. Ростислав е усмихнат и щастлив. Той е постигнал благосъстояние, което му дава възможност да помага на други хора.

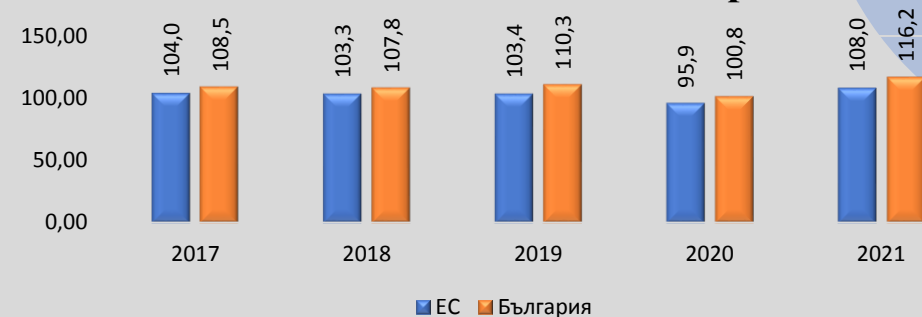
Статистически данни необходими за реализация на проекта Парадоксът България

Темп на растеж на БВП на България

Средният темп на растеж на номиналния БВП за периода 2017 – 2022 г. е 108,31%, а на реалния е 102,23%

Темп на растеж на БВП на човек от населението на ЕС и България

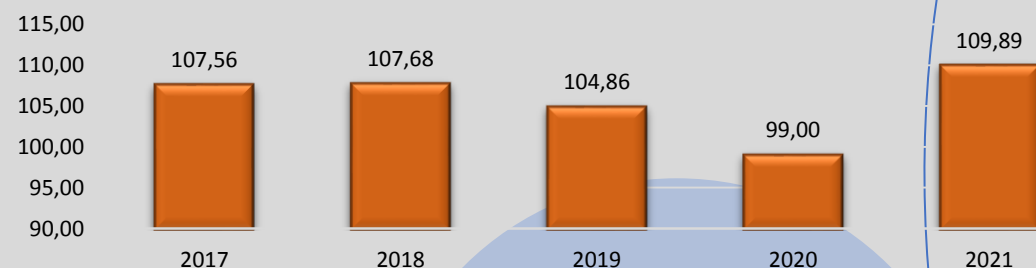

Темпът на растеж на БВП на човек от населението на България изпреварва този на ЕС, като през 2021 г. е с 8,2 процентни пункта по висок от този на ЕС.

Темп на растеж на доходите в България

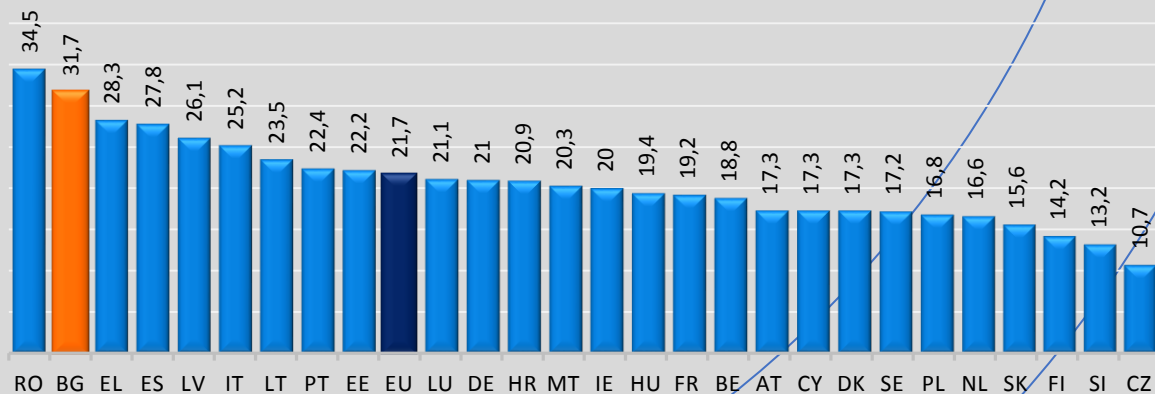
Темп на растеж на общите разходи на домакинствата в България

Доходите и разходите на домакинствата в страната също нарастват. През 2021 г. темпът на нарастване на доходите е 112,3% и е по-висок от темпа на нарастване на разходите с 2,41 процентни пункта.

Въпреки благоприятното социално-икономическо развитие на България, продължават и други обезпокоителни тенденции – най-нисък обем на БВП, на БВП на човек от населението, на работната заплата, растящото неравенство в доходите...

Дял от общото население в риск от бедност или социално изключване в ЕС, 2021 г. (в %)

България е една от най-бедните страни в ЕС. През миналата година 31,7% от хората у нас са били изложени на риск от бедност и социално изключване. Това означава, че тези хора са били подложени на поне един от трите социални риска, които се свързват с бедността и социалното изключване - били са изложени на риск от бедност, от тежки материални и социални лишения или са живели в домакинство с много ниска икономическа активност. България е на второ място сред страните от ЕС по този показател, след Румъния.

Ръстът на средната работна заплата се е ускорил от средно 8,52% годишно за периода 2017–2021 г. до 12,26% през 2021 г. Една от причините за нарастването ѝ е увеличението на минималната работна заплата с 41,3% за анализирания период. Кризата от 2020 г. доведе само до незначително забавяне на растежа на заплатите до 9,4% през 2020 г., тъй като минималната работна заплата се е увеличила с 9%. През 2023 г. спрямо 2021 г. минималната работна заплата нараства с 20 %.

Относителен дял на бедните като % от населението за периода 2017-2021 г.

През 2021 г. линията на бедност за България е 504,33 лв. средномесечно на лице от домакинство. При този размер на линията под прага на бедност са били 1,532 млн. лица, или 22,1% от населението на България.

Лица под линията на бедност в хил. души за периода 2017-2021 г.

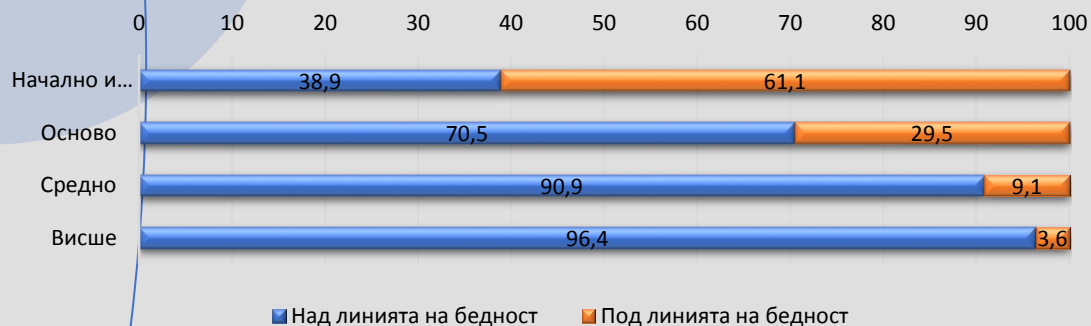

Относителен дял на бедните по икономическа активност

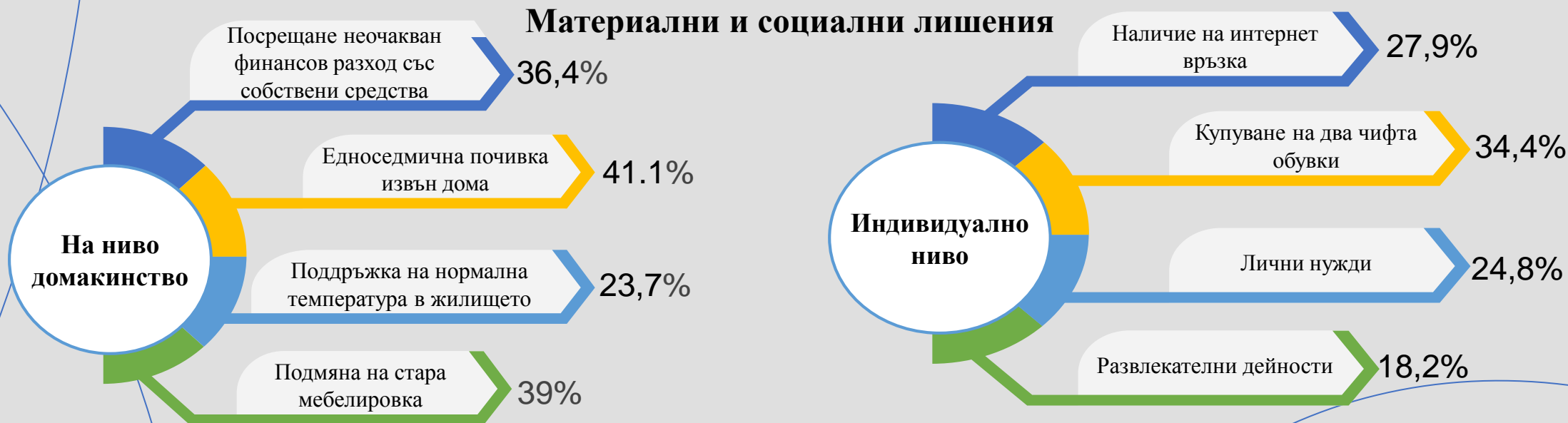
Основният фактор, увеличаващ риска за попадане в групата на бедните за преобладаващата част от населението, е тяхната икономическа активност и участието им на пазара на труда. През 2021 г. дялът на бедните сред заетите лица нараства спрямо предходната година с 0,4 процентни пункта и достига до 10%. Рискът за изпадане в бедност при безработните е най-висок и достига до 50,2% през 2021 г. Бедността при пенсионерите намалява с 3 процентни пункта спрямо предходната година и достига 34,7%.

Разпределение на работещите лица по бедност и образование през 2021 година

Най-висок е относителният дял на работещите бедни с начално и без образование – 61,1%. С нарастване на образователното равнище относителният дял на бедните сред работещите намалява - два пъти за лицата с основно образование и над шест пъти за лицата със средно образование. Делът на работещите бедни с висше образование е най-нисък - 3.6%.

Материални и социални лишения

От 2021 година, в индикаторите за бедност в България се включва нов показател за тежки материални и социални лишения. Този показател показва липсата на необходими и желани предмети за водене на достоен живот и се изчислява като дял на лицата от населението, които не могат да си позволят 7 от 13 показателя - 6 на индивидуално ниво и 7 на ниво домакинство. През 2021 г. 19.1% от населението живее в тежки материални и социални лишения (ограничения в 7 от 13 показателя).

Ставаме ли по бедни през 2022 година?

31,7%

Население в риск от бедност
и социално изключване

2021

32,2
%

2022

Статистическите данни за 2022 г. показват, че бедността и социалното изключване продължават да бъдат сериозни проблеми в България. Относителният дял на населението в риск от бедност нараства до 32,2%.

Жени

2021 г. – 33,9%
2022 г. – 34,8%

По пол

Мъже

2021 г. – 29,4%
2022 г. – 29,4%

Рискът от бедност сред жените нараства с 0,9 процентни пункта и е с 5,4 процентни пункта по-висок от този при мъжете.

Под 18 години

2021 г. – 33%
2022 г. – 33,9%

По възраст

Над 65 години

2021 г. – 45,7%
2022 г. – 45,5%

През 2022 г. относителният дял на децата, изложени на риск от бедност, нараства с 0,9 процентни пункта, а при лицата над 65 г. намалява с 0,2 процентни пункта.

Без деца

2021 г. – 33,8%
2022 г. – 33,8%

По състав на
домакинството

С деца

2021 г. – 29,6%
2022 г. – 30,7%

Няма промяна в относителния дял на бедните домакинства без деца, но рискът от бедност при домакинствата с деца нараства с 1,1 процентни пункта.

Заети

2021 г. – 15,9%
2022г. – 16%

По статут на
дейност

Безработни

2021 г. – 63,6%
2022 г. – 72,4%

Относителният дял на бедните е най-висок сред безработните лица и през 2022 г. нараства до 72,4% или с 8,8 процентни пункта.

СТОРИБОРД

Видеото стартира с кадри /заснети с дрон/ на красивата българска природа. Работещи предприятия и зелени поля изпълват екрана. Следващите кадри показват трудещи се на полето земеделци, един от които, Ростислав, има проблем с остарялата си техника. Глас зад кадър представя данни за икономическия растеж, доходите и потреблението в България, но тя е една от най-бедните страни в ЕС.

20-30 СЕКУНДИ

Видеото продължава с кадри, в които земеделецът се прибира в беден селски дом, пуска телевизора и попада на предаване, което дава данни за бедността в България от Евростат за 2022 г. Следват кадри с визуализация на данните, които се представят от Антония. Сцената завършва с отчаянието и безизходицата на Ростислав /земеделеца/.

45-50 СЕКУНДИ

В следващата сцена Ростислав, отивайки на полето, среща Симона, която е представител на неправителствена организация. Споделяйки проблема си с нея, тя му предлага да му съдейства за отпускането на финансова помощ по Европейска програма. (диалог). Ростислав подписва документи за финансиране на дейността му.

20-25 СЕКУНДИ

Надпис на екрана „След известно време“. В кадър е Ростислав с новата техника, заобиколен от работници и любувач се на богата реколта. В следващия кадър той е облечен делово и дарява дръвчета за засаждане на ученици. В последните 5 сек. ще се обърнем към аудиторията с послание.

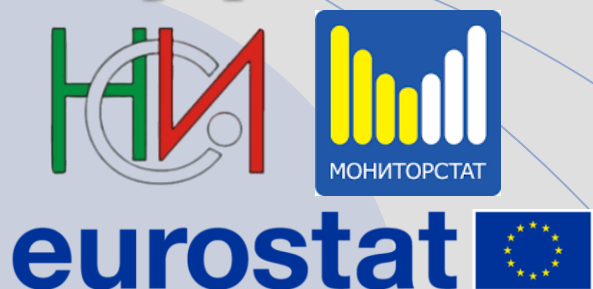
10-15 СЕКУНДИ

Послание към аудиторията:

Животът в бедност не е предначертана съдба, с която засегнатите трябва да се примирят. Нужни са упоритост, знания, образование и иновативност, за да преборят ситуацията. Но хората, живеещи в бедност, се нуждаят и от помощта на държавата и обществото. Грижата за човека е едно от най-стойностните неща на цивилизованото общество.

Нека бъдем цивилизовани, за да сме успешни! И да преборим бедността.

Източници на
информация:

Техника и софтуер:

Фотоапарат
Panasonic G7

Дрон DJI Mini 2

Стабилизатор (гимбъл)
Feiyutech AK2000

Безжични Микрофони
Saramonic blink 500

Софтуер
DaVinciResolve

Реализация на
видеоклипа:

